Competența face diferența! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European
Axa prioritară 1: Administrație publică și sistem judiciar eficiente
Titlul proiectului: "Îmbunătățirea politicilor publice în învățământul superior și creșterea calității reglementărilor prin actualizarea standardelor de calitate - QAFIN"
Cod SIPOCA/SMIS2014+: 16

Metodologia de evaluare externă, standardele, standardele de referință și lista indicatorilor de performanță a Agenției Române de Asigurare a Calității în Învățământul Superior

Beneficiar: **Ministerul Educației**

Partener: **Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior - ARACIS**

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

Coordonator:
Iordan Petrescu

Experți:
Alexandru Chiș
Radu Mircea Damian
Mircea Neagoe
Ștefan Stanciu
Emilia Gogu
Florin Mihai

Material realizat în colaborare cu experții Băncii Mondială în cadrul proiectului.

1. Introducere

Metodologia de evaluare externă, standardele, standardele de referință și lista indicatorilor de performanță a Agenției Române de Asigurarea a Calității în Învățământul Superior

respectă prevederile

OUG nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006, cu modificările și completările ulterioare

Legii Educației Naționale nr. 1/2011, cu modificările ulterioare

Obiectivele evaluării externe a calității educației (1)

Autorizarea de funcționare provizorie (AP)	prima etapă a acreditării - noilor programe de studii universitare de licență - noilor studii de doctorat
Acreditarea (A)	instituțiilor de învățământ superior (IIS) programelor de studii universitare de licență domeniilor de studii universitare de masterat domeniile de studii universitare de doctorat

Obiectivele evaluării externe a calității educației (2)

Evaluarea periodică (EP)	- instituțiile de învățământ superior acreditate - programele de studii universitare acreditate - domeniile de studii universitare de masterat - domeniile de studii de doctorat acreditate
Acreditarea și evaluarea periodică	- programele de studii universitare oferite în comun de cel puțin două instituții de învățământ superior acreditate/ programele de studii universitare integrate - școlile doctorale acreditate

Ghiduri

Ghidul ARACIS pentru evaluarea externă
Ghidul de evaluare externă a instituțiilor de învățământ superior
Ghidul de evaluare externă a programelor de studii universitare de licență
Ghidul de evaluare externă a domeniilor de studii universitare de masterat

Ghidurile suport
Ghidul pentru evaluatorii ARACIS
Ghidul pentru Asigurarea Internă a Calității din IIS
Ghidul pentru evaluarea unor structuri universitare în vederea acordării unor certificări internaționale de calitate a educației

ESG

Metodologia respectă Standardele și Liniile directoare pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior aprobate în 2015 la Erevan, de către miniștrii responsabili de învățământul superior din SEIS.

EXEMPLU: Implementarea învățării și predării centrate pe student

- respectă şi ia în considerare diversitatea studenților și a necesităților lor, permițând trasee de învățare flexibile;
- ia în considerare și folosește metode diferite de organizare a procesului de învățare și predare, acolo unde este cazul;
- folosește în mod flexibil o varietate de metode pedagogice;
- evaluează în mod regulat și modifică, atunci când e cazul, modul de organizare a procesului de învățare și predare și metodele pedagogice;
- încurajează simțul autonomiei pentru cei care învață, asigurând în același timp orientare adecvată și sprijin din partea profesorilor;
- promovează respectul reciproc în relația student-profesor;
- are proceduri potrivite pentru a soluționa nemulțumirile studenților.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale 2014-2020

Principiile asigurării calității educației în învățământul superior și aplicarea lor în Metodologie

- Referință europeană
- Asigurarea internă a calității (AIC) este responsabilitatea IIS.
- Dimensiunea externă a asigurării calității, ca parte a „Procesului Bologna”
- Cultura calității
- Recunoașterea și încurajarea diversității în învățământul superior (IS)
- Transparența
- Respectarea cadrului legal, corespunzător domeniilor asigurării calității

Domeniile de asigurare a calității
(OUG nr. 75/2005 la art. 10)

A. Capacitatea instituțională

B. Eficacitatea educațională

C. Managementul calității

Asigurarea calităţii şi acreditarea în învăţământul superior

Acreditarea este procesul de asigurare și îmbunătățire a calității prin care:

1

O organizație furnizoare de educație este mai întâi autorizată să funcționeze provizoriu ca IIS, dobândind dreptul de a organiza admiterea la studii și de a desfășura procesul de învățământ.

2

Apoi este acreditată și recunoscută legal ca făcând parte din sistemul național de învățământ superior, dobândind dreptul să organizeze examene de finalizare a studiilor și să emită diplome, certificate etc.

După acreditare, IIS intră în procesul de evaluare periodică externă.

Domenii, criterii, standarde, standarde de referință și indicatori de performanță

Fiecărui domeniu îi corespund criterii, standarde, standarde de referință și indicatori de performanță pentru fiecare tip de structură educațională.

Criteriile, standardele și indicatorii de performanță

a) reprezintă baza de referință pentru managementul calității din IIS;

b) oferă cadrul de dezvoltare a bazelor de date și informațiilor, pe care instituțiile le pot utiliza pentru asigurarea internă a calității, precum și în vederea evaluării lor externe;

c) sunt utilizate de către ARACIS în procesul de evaluare externă și de asigurare a calității.

Corespondența și relațiile ierarhice între domenii, criterii, standarde și indicatori de performanță

Domenii		
⇩	⇩	⇩
A. Capacitatea instituțională	**B. Eficacitatea educațională**	**C. Managementul calității**
⇩	⇩	⇩
Criterii (C)		
Criteriul A 1	**Criteriul B 1**	**Criteriul C 1**
⇩	⇩	⇩
Standarde și standarde de referință (S)		
S A 1.1.	**S B 1.1**	**S C 1.1.**
Indicatori de performanță/referință (IP)		
IP A 1.1.1.	**IP B 1.1.1.**	**IP C 1.1.1.**

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale 2014-2020

Criterii, standarde și standarde de referință

Criteriile se referă la fiecare dintre cele trei domenii și reprezintă aspectele fundamentale de organizare și funcționare a unei organizații furnizoare de educație.
Fiecărui criteriu îi corespunde un set de standarde.

Standardele definesc nivelul minim obligatoriu de realizare a unei activități în educație, pe baza indicatorilor lor de performanță corespunzători acestui nivel.

Standardele de referință definesc un nivel optimal de realizare a unei activități de către o organizație furnizoare de educație, pe baza bunelor practici existente la nivel național, european sau mondial.

Standardele de referință sunt specifice fiecărei structuri educaționale, sunt opționale, se situează peste nivelul minim și se apreciază prin indicatori de referință.

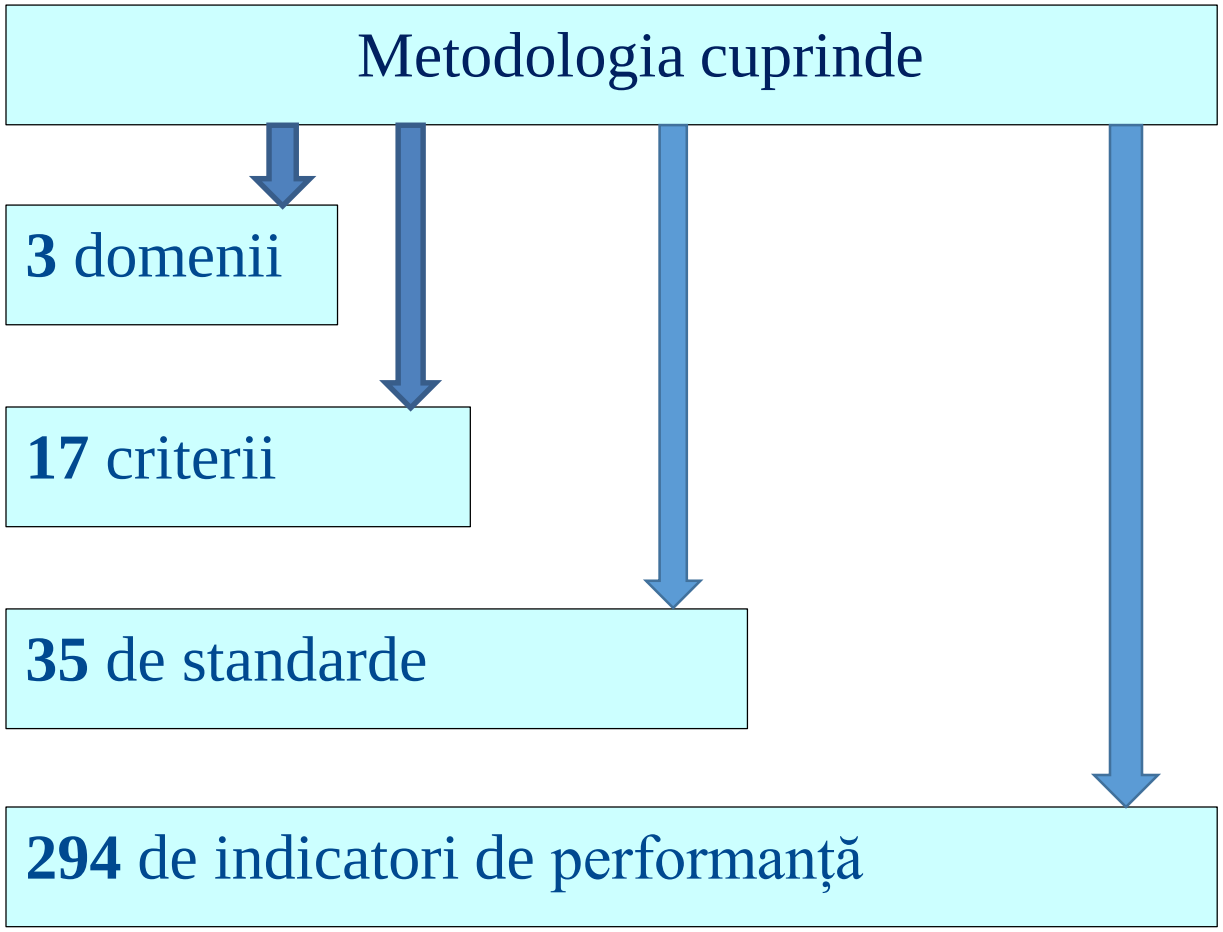
Indicatori de performanță (IP) și indicatori de referință (Ref)

Indicatorii de performanță ai unui standard reprezintă nivelul obligatoriu, acceptabil, privind asigurarea calității.

Indicatorii de referință sunt adoptați în mod independent de IIS, inclusiv pe baza comparării sale cu alte instituții similare din țară, din Spațiul European al Învățământului Superior și din alte țări.

Îndeplinirea standardelor de calitate și a indicatorilor de performanță corespunde condițiilor pentru conferirea statutului de autorizare de funcționare provizorie sau de acreditare.

Îndeplinirea indicatorilor de performanță și a indicatorilor de referință se demonstrează cu documente justificative.

Metodologia cuprinde
3 domenii
17 criterii
35 de standarde
294 de indicatori de performanță

Extras din Metodologie – Domeniul A

Domeniile, criteriile, standardele și indicatorii de performanță	
DOMENIUL A. Capacitatea instituțională	
Criteriul A.1. Structurile instituționale, administrative și manageriale	
S.A.1.1. Misiunea, obiectivele, viziunea și strategia IIS	
IP.A.1.1.1	Misiune asumată, obiective și viziune strategică. Misiunea și obiectivele asumate de IIS sunt publice, răspund cerințelor societății și asigură dezvoltare instituțională durabilă. IIS are documente cu privire la înființarea, structura și funcționarea acesteia.
IP.A.1.1.2	Carta universitară. IIS are o Cartă universitară aprobată, ale cărei prevederi sunt publice, concordante cu legislația națională și cu principiile Spațiului European al Învățământului Superior, cunoscute de membrii comunității universitare.
IP.A.1.1.3	Obiectivele strategice ale IIS. Obiectivele IIS sunt clare și o individualizează în Sistemul Național de Învățământ Superior.
IP.A.1.1.4	Viziunea strategică. IIS dovedește că are reglementări prin care se urmărește implementarea planului strategic și a planurilor operaționale. Planul strategic și planurile operaționale sunt publice, cunoscute și aplicate de membrii comunității universitare. Strategia și politicile IIS respectă misiunea declarată.
IP.A.1.1.5	Concordanța obiectivelor naționale ale IIS cu obiectivele sale de internaționalizare. Activitățile menționate în planul strategic sunt în acord cu obiectivele IIS pe plan național și internațional.
IP.A.1.1.6	Implementarea planului strategic și atingerea obiectivelor. IIS are mecanisme care asigură atingerea obiectivelor prin aplicarea planului strategic.

Extras din Metodologie – Domeniul B

DOMENIUL B. Eficacitatea educațională	
Criteriul B.1. Conținutul programelor de studii	
S.B.1.1. Admiterea studenților. Principiile și condițiile de admitere și metodele de evaluare sunt clare și puse la dispoziția publicului	
IP.B.1.1.1	Principiile politicii de admitere la toate ciclurile de studii universitare oferite de IIS/organizație sunt stabilite și comunicate candidaților din timp (cu cel puțin șase luni înainte de aplicare), conform reglementărilor în vigoare.
IP.B.1.1.2	Admiterea într-un ciclu de studii universitare se face numai pe baza diplomei de absolvire din ciclul de studii precedent, conform legii.
IP.B.1.1.3	IIS îi informează pe candidații cu dizabilități asupra facilităților care le stau la dispoziție la admitere și pe parcursul școlarizării.
IP.B.1.1.4	Admiterea se bazează exclusiv pe competențele academice ale candidatului și nu se aplică niciun fel de criterii discriminatorii.
IP.B.1.1.5	Admiterea/transferul studenților se face în limita capacității de școlarizare aprobate de ARACIS și publicate în HG.
IP.B.1.1.6	Procedura de admitere este aprobată de senatul universitar și nu se modifică pentru anul universitar pentru care este organizată admiterea.
IP.B.1.1.7	Studenții înmatriculați au încheiat cu instituția un Contract de studii, care respectă legislația în vigoare, în care sunt prevăzute drepturile și obligațiile părților.
……	……

Indicatori de performanță – Domeniul A (extras)

IIS elaborează și implementează planuri de acțiune pentru strategiile de internaționalizare, stabilind prioritățile politicii de cooperare împreună cu părțile interesate.

Strategia și obiectivele pe care IIS le-a stabilit cu privire la activitățile de predare, învățare, cercetare, internaționalizare și relația cu societatea corespund misiunii sale și contextului regional, național și internațional.

Inițiativele IIS pentru internaționalizarea învățământului superior au condus la încheierea unor acorduri cu alte universități pentru formare, cercetare sau realizare a unor proiecte comune, pe plan național și/sau internațional.

Indicatori de performanță – Domeniul B (extras)

Programele de studii sunt concepute astfel încât să faciliteze mobilitatea națională și internațională a studenților și recunoașterea creditelor de studii ECTS.

În programele de studii sunt incluse, după caz, tematici care conduc la obținerea unor competențe transversale, cum sunt afirmarea personalității studentului în societate, comunicarea, limbile străine, lucrul în echipă, formarea studenților în spiritul valorilor europene, abordarea problemelor referitoare la dezvoltarea durabilă a societății, la promovarea democrației, dialogului intercultural, respectării legii, responsabilității în exercitarea profesiei etc., care pot influența dezvoltarea lor personală și pot fi aplicate în carierele lor viitoare.

Indicatori de performanță – Domeniul C (extras)

Cadrele didactice beneficiază de pregătire pedagogică în domeniul predării la nivel universitar. Acestea dispun, pe lângă competențele de instruire/predare, și competențe de consiliere, monitorizare și facilitare a proceselor de învățare.

Materialele didactice sunt concepute pe baza principiilor pedagogice moderne cu utilizarea tehnologiilor digitale și a metodelor de predare experiențiale.

IIS asigură resurse moderne de predare și învățare (platforme e-learning, baze de date, biblioteci virtuale, simulatoare etc.) pentru toate formele de învățământ: învățământ cu frecvență, învățământ cu frecvență redusă (IFR) și învățământ la distanță (ID).

IIS dispune de programe de stimulare a studenților cu performanțe înalte în învățare și de recuperare a celor cu dificultăți în învățare sau de adaptare le mediul academic în vederea diminuării abandonului.

Aplicabilitatea standardelor și indicatorilor de performanță pentru structurile educaționale evaluate, în funcție de obiectivul evaluării

A	acreditare
AP	autorizare de funcționare provizorie
EP	evaluare periodică
EPA	evaluare periodică instituțională de tip audit

Domeniile, criteriile, standardele și indicatorii de performanță	Instituțional			Progr. de licență			Dom. de masterat	
	A	EP	EPA	AP	A	EP	A	EP
DOMENIUL A. Capacitatea instituțională								
Criteriul A.1. Structurile instituționale, administrative și manageriale	X			X			X	
S.A.1.1. Misiunea, obiectivele, viziunea și strategia IIS	X			X*)			X*)	
IP.A.1.1.1. Misiune asumată, obiective și viziune strategică. Misiunea și obiectivele asumate de IIS sunt publice, răspund cerințelor societății și asigură dezvoltare instituțională durabilă. IIS are documente cu privire la înființarea, structura și funcționarea acesteia.	X	X	X	-	-	-	-	-
IP.A.1.1.2. Carta universitară. IIS are o Cartă universitară aprobată, ale cărei prevederi sunt publice, concordante cu legislația națională și cu principiile Spațiului European al Învățământului Superior, cunoscute de membrii comunității universitare.	X	X	X	-	-	-	-	-

*) Conform ultimei evaluări instituționale realizate în termenul legal. Aceste criterii și standarde sunt specifice evaluării instituționale

Domeniile, criteriile, standardele și indicatorii de performanță	Instituțional			Progr. de licență			Dom. de masterat	
	A	EP	EPA	AP	A	EP	A	EP
IP.B.1.2.5. Structura programului de studii se poate schimba numai începând cu anul I al anului universitar următor. Structura programului de studii rămâne neschimbată pentru o promoție de studenți.	**X**	**X**	#	**X**	**X**	**X**	**X**	**X**
IP.B.1.2.6. Realizarea programelor de studii se face la nivel de universitate prin cooperare între facultăți.	X	X	#	X	X	X	X	X
IP.B.1.2.7. IIS are proceduri care permit mobilitatea studenților în interiorul universității, pe baza sistemului de credite transferabile.	X	X	#	X	X	X	X	X

– indicatori de performanță/referință care nu se verifică la evaluarea periodică instituțională de tip audit (EPA) pentru că aceștia au fos luați în considerare la evaluarea internă.

Domeniile, criteriile, standardele și indicatorii de performanță	Instituțional			Progr. de licență			Dom. de masterat	
	A	EP	EPA	AP	A	EP	A	EP
Criteriul B.4. Activitatea financiară a instituției	**X**			**X*)**			**X*)**	
S.B.4.1. Bugetul propriu și sistemul contabil sunt adecvate pentru asigurarea resurselor financiare alocate activităților de educație și cercetare.	**X**			**X*)**			**X*)**	
IP.B.4.1.1. IIS/organizația dispune de un buget anual de venituri și cheltuieli, aprobat și executat conform legii.	**X**	**X**	**X**	-	-	-	-	-
IP.B.4.1.1. Ref. 1: IIS alocă un procent consistent din fonduri pentru dezvoltarea infrastructurii academice. Procesul educațional, cercetarea și serviciile studențești sunt finanțate corespunzător, existând o permanentă dezvoltare a resurselor alocate acestui domeniu.	**X**	**X**	**X**	-	-	-	-	-

Ref. pot fi realizări deosebite; acestea nu apar în tabelul cuprinzând Domeniile, criteriile, standardele și indicatorii de performanță pentru că se referă la performanță care va duce în viitor la evaluarea internă a programelor de studii,

În Metodologie sunt 54 de Ref., dar numărul nu este restrictiv.

Exemple de indicatori de referință

IP.A.1.3.1. Ref. 1: IIS are structuri responsabile pentru politicile și obiectivele acțiunilor de implicare comunitară și de informare socială. IIS organizează activități sociale și promovează dialogul social. Personalul participă la inițiative de tip colaborativ realizate cu părți interesate/parteneri externi.

IP.A.1.3.1. Ref. 2: IIS realizează proiecte de consultanță, de creație artistică și de dezvoltare comunitară, inclusiv de asistență socială pentru comunitate. IIS alocă resurse logistice, umane, materiale și financiare pentru implementarea acestor proiecte.

IP.A.1.3.1. Ref. 3: Proiectele de servicii comunitare, dezvoltare sau asistență socială sunt diseminate în comunitatea academică. Studenții sunt implicați în proiecte cu impact pe plan local, regional și național.

IP.A.1.3.1. Ref. 4: IIS contribuie la dezvoltarea socială, economică și culturală a regiunii de dezvoltare și la nivel național. IIS colaborează cu toate structurile și instituțiile naționale interesate și are o contribuție pro-activă la îmbunătățirea politicilor și a calității în sistemul național de IS.

Lista indicatorilor de referință menționați în Metodologie este prezentată în Anexa 1

Structurile educaționale evaluate extern

instituțiile de învățământ superior (IIS)

programele de studii universitare de licență

programele de studii universitare integrate

domeniile de studii universitare de masterat

studiile doctorale prin: IOSUD, școli doctorale și domenii de doctorat, conform unei proceduri specifice reglementate distinct

Obiectivele evaluării externe

Autorizarea de funcționare provizorie	programele de studii universitare de licență IOSUD școlile doctorale domeniile de doctorat
Acreditarea	IIS programele de studii universitare de licență și de masterat programele studii universitare integrate domeniile de studii universitare de masterat IOSUD, școlile doctorale și domeniile de doctorat
Evaluarea periodică	IIS acreditate programele de studii de licență acreditate programele studii universitare integrate acreditate domeniile de studii universitare de masterat acreditate IOSUD, școlile doctorale și domeniile de doctorat acreditate

Calificativele acordate în urma evaluărilor externe ale IIS

Încredere ridicată (IR)

Încredere (I)

Neîncredere (NI)

În urma evaluărilor externe se acordă numai avize.

STRUCTURA EVALUATĂ	OBIECTIVUL EVALUĂRII	CALIFICATIV ACORDAT	AVIZUL ARACIS CĂTRE ME
Furnizor de educație de învățământ superior (organizația)	AP pentru programele de studii propuse	Nu se acordă calificativ	Cf. parag. 3.1.1 (din Metodologie)
Instituție de învățământ superior (IIS)	A	Încredere ridicată	Acreditare
		Încredere	Acreditare
		Neîncredere	Neacreditare
	EP	Încredere ridicată	Menținerea acreditării. Eligibilitate pentru evaluare periodică instituțională de tip audit
		Încredere	Menținerea acreditării
		Neîncredere	Retragerea acreditării
Program de studii universitare de licență	AP	Nu se acordă calificativ	Autorizare de funcționare provizorie
			Neautorizare de funcționare provizorie
	A	Nu se acordă calificativ	Acreditare
			Neacreditare
	EP	Nu se acordă calificativ	Menținerea acreditării
			Retragerea acreditării
Domeniu de studii universitare de masterat sau de doctorat	A	Nu se acordă calificativ	Acreditare
			Neacreditare
	EP	Nu se acordă calificativ	Menținerea acreditării
			Retragerea acreditării

Gradele de îndeplinire a indicatorilor de performanță/referință

Indicatorii de performanță (IP) – Îndeplinit/
– Parțial îndeplinit/
– Neîndeplinit

Indicatori de referință (IP Ref.) – Îndeplinit
– Parțial îndeplinit
– Nu este cazul

Toate deciziile referitoare la avizele și calificativele evaluărilor externe țin seama de nivelul de conformitate cu criteriile, standardele și indicatorii de performanță utilizate pentru evaluare și de realizările IIS.

Monitorizarea unei structuri educaționale evaluate extern

Monitorizare curentă (de tip *follow-up*), respectiv urmărirea aplicării recomandărilor rezultate în urma evaluării externe, se organizează pentru toate structurile evaluate, de regulă, la jumătatea intervalului dintre două evaluări externe consecutive, pe bază de REI, cu sau fără vizită la sediul IIS

Monitorizare specială se organizează pentru identificarea modului în care sunt rezolvate problemele de asigurare a calității apărute între două evaluări externe succesive, în afara celor urmărite prin monitorizarea curentă; monitorizarea specială poate fi solicitată de către ME, de ARACIS sau de către IIS.

Etape în evaluarea externă

Etapa 1.
Solicitarea de evaluare externă și elaborarea rapoartelor de evaluare internă/autoevaluare (REI);

Etapa 2.
Analiza REI și efectuarea vizitei Comisiei de experți evaluatori la IIS − la sediu și/sau în alte locații unde sunt organizate activități didactice și/sau de cercetare, și elaborarea raportului comisiei;

Etapa 3.
Analiza raportului comisiei și aprobarea de către ARACIS a raportului final privind rezultatul evaluării externe, adoptarea calificativului, elaborarea avizului și a recomandărilor către ME, după finalizarea procedurilor de rezolvare a eventualelor reclamații sau contestații;

Etapa 4.
Monitorizarea curentă a structurilor educaționale evaluate extern.

Competența face diferența! Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European
Axa prioritară 1: Administrație publică și sistem judiciar eficiente
Titlul proiectului: "Îmbunătățirea politicilor publice în învățământul superior și creșterea calității reglementărilor prin actualizarea standardelor de calitate - QAFIN"
Cod SIPOCA/SMIS2014+: 16

Echipa proiectului QAFIN vă mulțumește pentru participare și implicare!

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!